

SAŁD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

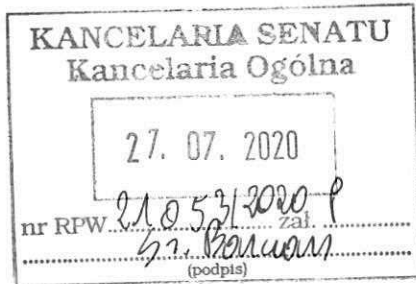

03980200362533
RPW/21053/2020 P
2020-07-27

Przewodniczący Trybunału Stanu

Warszawa, dnia 27 lipca 2020 r.

BSA VI-021-198/20

Pan
Aleksander Pocięj

Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 6/8
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący

w odpowiedzi na Pańskie pismo z dnia 30 czerwca 2020 r., BPS.DKS.KPCPP.0330.15.2020, które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 10 lipca 2020 r., uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko w przedmiocie petycji o sygnaturze P9-52/19 rozpoznawanej w dniu 24 czerwca 2020r. przez Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu RP X kadencji.

Treść petycji P9-52/19 w znacznym stopniu koresponduje ze zgłaszaniem wielokrotnie przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego postulatem nowelizacji art. 27 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 2122). W "Uwagach o stwierdzonych nieprawidłowościach i lukach w prawie", przedstawianych za lata 2017-2019 w trybie określonym w art. 6 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 825 ze zm.), Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego - pełniący z urzędu funkcję Przewodniczącego Trybunału Stanu (art. 199 ust. 2 Konstytucji RP) - proponował podjęcie inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do wprowadzenia w art. 27 ustawy o Trybunale Stanu rozwiązania, zgodnie z którym organem właściwym w sprawie wydania regulaminu czynności Trybunału Stanu powinien być Trybunał Stanu *in gremio*, względnie Przewodniczący Trybunału Stanu. Proponowana regulacja odpowiada ustrojowej zasadzie autonomii sądów i trybunałów (art. 173 Konstytucji RP), czego nie można powiedzieć o unormowaniu wynikającym z aktualnego brzmienia art. 27 ustawy o Trybunale Stanu, wedle którego regulamin czynności Trybunału Stanu uchwała Sejm. Nie ulega przy tym wątpliwości, że w ramach obecnego porządku konstytucyjnego Trybunał Stanu jako "władza odrębna i niezależna od innych władz" (art. 173 Konstytucji RP) powinien zachować daleko idącą odrębność od władzy ustawodawczej.

Dodatkowo trzeba zauważyć, że regulamin czynności Trybunału Stanu, będący "uchwałą Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej", *de lege lata* nie należy do katalogu źródeł prawa

powszechnie obowiązującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, skoro nie jest on wydawany w formie co najmniej rozporządzenia. Tymczasem według art. 87 Konstytucji RP źródłami powszechnie obowiązującego prawa są tylko: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia, a dodatkowo - na obszarze działania organów, które je ustanowiły - akty prawa miejscowego. W tej perspektywie regulamin czynności Trybunału Stanu można kwalifikować - co najwyżej - jako akt o charakterze wewnętrznym w rozumieniu art. 93 ust. 1 Konstytucji RP. Skoro akt wewnętrzny z natury obowiązuje tylko jednostki organizacyjnie podległe organowi, który go wydał, a Trybunał Stanu nie należy do jednostek podległych Sejmowi, to w takim układzie rysują się uzasadnione wątpliwości, czy na gruncie stanu prawnego ukształtowanego z dniem wejścia w życie Konstytucji RP (17 października 1997 r.) uchwała Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 6 lipca 1982 r. w sprawie regulaminu czynności Trybunału Stanu (M.P. Nr 17, poz. 135) rzeczywiście zachowała moc obowiązującą i jest aktem normatywnym, który w dalszym ciągu reguluje kwestie organizacyjno-techniczne związane z funkcjonowaniem Trybunału Stanu.

Tytułem uzupełnienia warto wspomnieć, że również przedstawiciele nauki prawa (*por. M. Klejnowska [w:] Ustawa o Trybunale Stanu. Komentarz; red. G. Pastuszko; Warszawa 2013, uwagi do art. 27 i powołana tam literatura*) zgłaszali krytyczne uwagi odnośnie do zgodności unormowania przewidzianego w art. 27 ustawy o Trybunale Stanu z aktualnie obowiązującym porządkiem konstytucyjnym.

W świetle powyższych rozważań Przewodniczący Trybunału Stanu pozytywnie opiniuje petycję P9-52/19, wyrażając nadzieję, że przyczyni się ona do przyspieszenia prac legislacyjnych nad projektem ustawy nowelizującej ustawę o Trybunale Stanu.

Z poważaniem

Dr hab. Małgorzata Manowska